

Kako zamore pisatelj, ki je bil vendar v tistem kraju sam kmetovalec, govoriti o „udorih“ na ravnem polji, o „gnojnici“ po cestah tekoči na peščenem polji, katero vsako kapljo mokrote takoj popije, o stavbinah „razdrtinah“, o lesenih kočah, in o cestnem blatu na peščenih cestah, katere so vedno tako čiste kakor drevo-redna pota, tega mi ne razumemo. Prav dobro pravi gospod Müller, da je nemogoče pri tamošnjih okoliščinah to prašno polje spremeniti v njive; ako pa nazadnje pravi: „Da se doseže stalna trata, je v tem slučaju poglavitna reč“. Ni treba, da bi bil kdo specialist v krmosetvi, da lahko sprevidi, kako površna je ta razprava.

Brez gnoja in brez vodovodov je čisto nemogoče, na suhi zemlji doseči stalne trate, in bi bilo edino pravilno obdelovanje tega prašnega polja izboljšanje pašnikov, kakoršni so, se ve da, zelo revni, zdaj uže tam. Poglavitna reč pri tem delu bi bila, da bi se izbrala za to polje najprimernejša travna semena, katero reč pa pisatelj tudi le površno omenja. Tako važnih klimatičnih razmer to delce še ne omeni ne in priporoča tamošnjim razmeram ravno nasprotno, naj se seje travno seme spomladi.

To lokalno vprašanje bi se bilo sicer najbolje pustilo brez vse javne kritike, ko bi ne bilo temeljito razmatranje tega vprašanja tako silno važno v izgled za toliko družih pustih krajev.

Lokalni navratelj A. Kohlert.

Tržaška razstava.

Glavno poslopje, šte. II.

(Dalje.)

Na levi strani precéj pri vhodu nahajamo mnoge male obrtnije, kakor so kinkaljerije, rezljarije, dela iz kosti, rogov itd. Jako lepe rezljarije iz raznega lesa je razstavil G. Emmert iz Argo, južne Tirolske; potem nahajamo lepe praktične rezljarije v izložbi firme J. Faust iz Lisic na Moravskem; v tem oddelku je izložila tudi po Slovenskem znana firma Ant. Lautmann in Comp. izvrstne biče, navadne in elegantne; ta firma ima svojo fabriko v Trstu in podružnico na Krasu, ter je ena najstarejših v Trstu; ona pošilja svoje izvrstne biče na vse kraje v Avstriji in tudi na inostransko. — Prav tako je razstavila tržaška firma V. A. Pfeifer lepe glavnike in druge različne izdelke iz rožnine.

Omeniti moramo tudi firme J. W. Dann iz Trsta; ona je razstavila kaj izvrstne predmete lastne fabrike, kakor so metlje, krtače, iz raznih surovin, potem izdelkov iz žime, pletenice iz vrbe in indiškega štaba in druge enake stvari, ki so vse elegantne, prav dobrega okusa in poceni.

Firma D. Neurath na Dunaji je razstavila prav lepo izdelane tase in drugo hišno posodo iz kositarja, pa lepo lakirane, prelepe so slike na teh posodah in pa stanovitni lak; ta firma izvaža prav mnogo na jutrovo. Firma Jos. Vukasinovich iz Beča je razstavila krasna znamenja, embleme in druge enake predmete za okrasje, vse iz bronza in emajla; za grbe, rede, medalje moremo priporočati to firmo, posebno zdaj, ko v Trstu zopet nekatere luknje frakov zijajo po dežji.

Kedor hoče videti prekrasnih klobukov, čapk in družega lišpa za uradnike in oficirje, ta naj si ogleda po firmi Joh. Blazinčič in sinovi iz Beča razstavljene klobuke, sablje, meče in druge enake predmete; takih reči naši tržaški posamentirarji ne znajo izdelovati.

Firma W. Schneider iz Prage je razstavila monograme iz različne kovine za hišno rabo, namreč za znamenje perila, papirja itd., vse prav lepo in okusno.

Omeniti nam je tudi firme G. Weiss iz Trsta, katera je razstavila krasne lule in druge predmete iz morske pene in ambre. Prijateljem lul in bokinov priporočamo tudi izložbo firme G. Wilfort iz Beča.

Kaj posebno krasnega je ona podoba bas-relief iz javorjevega lesa, predstavljajoča vero kot tolažiteljico pravice. To je kaj izvrstno delo, mojstersko rezljanje. Razstavil je ta okvir Ant. Sucharda iz Nove Pake na Českem.

Novotny Franc iz Beča je razstavil praktične in lepo delane portemonaes, mošnje, tobakire, portfelje in druge take malenkosti iz irhovine in bronsa.

Mayer Ignacij iz Breitensee pri Dunaji je razstavil iz tako zvanega celuloida izdelane razne prekrasne predmete, celó krogle za biljard, posebno pa lepe stvari za ženski lišp.

V galanterijskih predmetih je na vrhuncu firma August Klein iz Beča. V tem oddelku nahajamo tudi omena vredno delo Ignacija Knafelca iz Ljubljane; to delo predstavlja na velikem okviru Ljubljano, kakoršna je bila pred 200 leti (1681); to delo ne bi bilo nič posebnega, a občudovati je način, kako je to narejeno, namreč iz barvane slame vdelano v les, tako, da vam izgleda, kakor mozaik. Občudovati je pri tem delu veliko potrpežljivost.

Risarje boče interesirala tudi izložba firme Clemens Wirtensohn z Dunaja, katera je razstavila mašince, s pomočjo katerih more risar vsako fotografijo prenesti povečevalno, in zopet vsako veliko sliko pomanjšati, mašina je kaj priprosta, a praktična. Mnogo bi bilo še omena vredno v tem oddelku, a nekaj moramo prepustiti tudi obiskovalcem samim.

Kar se tiče galanterij iz raznih kožnin, bronsa, potem lepih in praktičnih rezljarij, moramo priznati, da je ta obrtnija v Beču najbolj razvita. Pred letom 1860. so vse te malenkosti dohajale še iz Pariza in sploh iz Francoskega v Avstrijo, domača naša obrtnija ni imela skoraj nič tako lepo, fino in okusno izdelanega, kakor Francoska, zato je ni mogla konkurirati sè zadnjo, a uže leta 1873. so na dunajski razstavi Dunajčani tu in tam še lepše stvari razstavili, nego Francozi, od tistega časa do danes pa so gotovo še izdatno napredovali, tako sicer, da zdaj uže ne potrebujemo skoro nič več francoskih galanterij in kinkalij; vsega imamo zadosti in še celó za izvoz. Dunajčani izvažajo vsako leto velikanske množine kinkalij skoz Trst v jutrove dežele in celó v Italijo. Moramo reči, da so gledé okusa in cene uže dosegli Francoze ti naši Dunajčani. A živi pa tudi skoraj polovica Dunaja ob tem kruhu. To je sreča za Dunaj, ker namesto, da bi šel denar v inostransko, prihaja dosti inostranskega denarja na Dunaj.

Kar se tiče igrač in družih bolj debelih rezljarij, znano je, da se največ tega blaga izdeluje na Českem v visokih hribih na saksonski in pruski meji, potem v salcburških hribih in v Tirolah. To je sploh obrtnija za hribovce; a vendar je ta avstrijska obrtnija toliko in tako izdatna, da živi cele okraje in da izdeluje zadostno za vso Avstrijo in prav mnogo tudi za izvoz. Avstrijske igrače gredó skoz Trst po vsi Levanti, v Italijo, v izhodno Indijo in sploh skoro po vsi Aziji. Kar se pa tiče finejših igrač, posebno podučevalnih in družabnih iger, so pa zopet Dunajčani prvi.